Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Boțan Olga
Dosarul nr. 2a-3723/24 (2-23068737-02-2a-19092024)

D E C I Z I E

08 aprilie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Marina Anton
Judecătorii Dorin Dulghieru și Constantin Roșca
Grefier: Lilia Bulbocean

examinând în şedinţă de judecată publică, desfășurată în limba română, cererea de apel declarată de avocata Casian Tamara în interesele lui Casian Sergiu împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 2 iulie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Casian Sergiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

**c o n s t a t ă :**

**Circumstanțele cauzei:**

1. La 12 mai 2023 a fost înregistrată cererea de chemare în judecată depusă de Casian Sergiu împotriva Ministerului Justiției al R.Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii s-a invocat că prin încheierea Curţii de Apel Bălţi din 26.10.2015, s-a încasat de la Piţigoi Lucian, domiciliat în Romania, mun. Iaşi, fdt. Gavril Muzicescu 5/7, ap. 17, în beneficiul reclamantului, suma de 246 000 lei, cu titlu de remuneraţie şi cheltuieli de procedură.
3. Menţionează reclamantul că la data de 08.08.2017 a expediat în adresa Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova un demers privind recunoaşterea şi executarea pe teritoriul României a încheierii Curţii de Apel Bălţi din 26.10.2015.

4. La 19.07.2017 Ministerului Justiţiei a returnat demersul, pe motiv că, la setul de acte lipseşte certificatul, prin care se confirmă faptul că încheierea n-a fost executată şi este susceptibilă de executare. Totodată a fost informat despre faptul că cererea privind recunoaşterea şi încuviinţarea executării, urmează a fi depusă la instanţa care a pronunţat în primă instanţă încheierea.
5. Susţine reclamantul că la 16.02.2018, a expediat demersul la Curtea de Apel Bălţi, care, ulterior l-a informat că setul de acte privind executarea pe teritoriul României a încheierii Curţii de Apel Bălţi din 26.10.2015, la data de 16.03.2018 a fost expediat Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova.
6. Menţionează reclamantul că o perioada considerabilă de timp nu a primit nici o informaţie privitor la examinarea demersului de recunoaștere, a sunat la Ministerul Justiţiei, care l-a informat despre faptul că, conform scrisorii nr. 07/4438 din 17.04.2018, setul de acte pe marginea cererii de recunoaştere a fost returnat Curţii de Apel Bălţi, pentru aceleaşi motiv - „lipseşte certificatul prin care se confirmă faptul că încheierea n-a fost executată şi este susceptibilă de executare”.
7. Mai relatează reclamantul că s-a adresat din nou Curţii de Apel Bălţi, care i-a comunicat că actele au fost pierdute, la care reclamantul indică că a transmis exemplarul doi de acte pe care le deţinea şi la 02.12.2019 demersul privind recunoașterea şi executarea încheierii Curţii de Apel Bălţi din 26.10.2015, a fost expediat în adresa Ministerului Justiţiei al României.
8. La 04.05.2020 Ministerul Justiţiei al României a restituit demersul cu anexe Curţii de Apel Bălţi, care la 10.06.2020 i le-a expediat împreună cu scrisoarea Ministerului Justiţiei al României nr. 103083/5.03.2020. Luând act de conţinutul scrisorii, reclamantul notează că a expediat setul de acte primit, necesar recunoaşterii şi executării pe teritoriul României a încheierii Curţii de Apel Bălţi din 26.10.2015, pentru a fi expediat Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, în vederea trimiterii cererii de asistenţă juridică Ministerului Justiţiei al României.
9. Reclamantul indică că a trecut mai mult de un an şi nu a primit nici o informaţie, astfel, s-a adresat Curţii de Apel Bălţi, cu solicitarea de a i se comunica dacă a fost expediat demersul, la care i s-a răspuns că la 09.12.2020 setul de acte a fost expediat repetat Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova.
10. La solicitarea sa, secretariatul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova i-a comunicat că scrisoarea Curţii de Apel Bălţi cu nr. 22012 din 09.12.2020 nu este înregistrată în Registrul de primire a corespondenţei.
11. Astfel, reclamantul indică că a depus o cerere către Curtea de Apel Bălţi, în vederea informării motivului pentru care n-a fost expediat demersul de recunoaştere şi executare pe teritoriul României a încheierii Curţii de Apel

Bălţi din 26.10.2015 ori, dacă s-a expediat, din ce motiv nu a ajuns la destinaţie.

12. Drept răspuns, reclamantul face referire la faptul că instanţa l-a informat că demersul a fost expediat la Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, fiind anexate două copii ale scrisorilor de însoţire.
13. Expediind copiile scrisorilor la Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, a primit răspuns că asemenea acte n-au parvenit de la Curtea de Apel Bălţi, iar la 03.04.2022, Curtea de Apel Bălţi l-a informat că scrisoarea cu nr. 22012 nu figurează în Registrul unic de înregistrare a scrisorilor, din ce rezultă că demersul de recunoaştere şi anexele n-au fost expediat destinatarului, totodată i s-a propus de înainta în adresa Curţii o cerere repetată.
14. În conexiunea celor relatate, la 28.06.2022 reclamantul indică despre expedierea repetată a demersului privind recunoaşterea şi executarea pe teritoriul României a încheierii Curţii de Apel Bălţi din 26.10.2015, la care urma să se anexeze suplimentar copii legalizate a încheierii Curţii de Apel Bălţi din 26.10.2015 (dosar nr. 2i-41/15), a procurii speciale (f.d. 50), a interpelării nr. 37 din 23.01.2009 (f.d. 49) şi un certificat prin care să se confirme faptul că încheierea n-a fost executată şi este susceptibilă de executare după care să fie expediat organului competent în vederea recunoaşterii executării.
15. Relatează că demersul în cauză a fost recepţionat de Curtea de Apel Bălţi la 25.07.2022 şi înregistrat cu nr. 11530, dar, nu s-a întreprins nimic, iar, la solicitarea orală, asistentul judiciar Oleg Cebanu, căruia i s-a repartizat cererea pentru executare, l-a informat verbal despre faptul că va fi anunţat despre modul de executare, ceia ce în termen rezonabil nu s-a făcut.
16. În scopul elucidării circumstanţelor de fapt, care au dus la tergiversarea executării actului judecătoresc, reclamantul indică despre depunerea unei sesizări la Inspecţia Judiciară, organul specializat al Consiliului Superior al Magistraturii pentru verificare, informare şi stabilire a persoanelor culpabile de executarea defectuoasă a obligaţiilor de serviciu şi pierderea demersului de recunoaştere şi executare pe teritoriul României a încheierii Curţii de Apel Bălţi din 26.10.2015 cu setul de acte anexate la demers, care i-a expediat decizia nr. 272s-352p/m din 03.04.2023 de respingere a sesizării sale, ca fiind neîntemeiată.
17. În drept, potrivit art. 2 Legea nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauze sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, Orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o

cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă. (2) Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant). (3) Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se repară indiferent de vinovăţia instanţei de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărîrilor judecătoreşti sau a instituţiei de stat debitoare.

18. Potrivit art. 255 Cod procedură civilă, hotărârea judecătorească se execută, în modul stabilit de lege, după ce rămâne definitivă, cu excepţia cazurilor de executare imediată după pronunțare, iar potrivit art. 52 pct. 1 din Tratatul încheiat între Republica Moldova şi Romania privind asistenţa juridică în materie juridică şi penală din 06.07.1996, ratificat la 03.12.1998 prin Hotărârea Parlamentului R.M nr. 1018, cererea de recunoaştere şi încuviinţare a executării se depune la instanţa care s-a pronunţat în primă instanţă în cauza respectivă. Această cerere va fi transmisă autorităţii din celălalt stat, competentă să încuviinţeze executarea.
19. Reclamantul indică faptul că în ceea ce priveşte recunoașterea şi executarea hotărârilor judecătorești în cauzele cu element de extraneitate şi al Tratatului nominalizat, Curtea de Apel Bălţi, care a pronunţat hotărârea judecătorească ca primă instanţă, a fost şi rămâne responsabilă pentru întocmirea setului de acte necesar şi expedierea lui autorităţii competente, să încuviinţeze executarea din Romania, ceea ce până la momentul adresării în instanţă, din cauze neimputabile reclamantului, nu s-a făcut.
20. Solicită reclamantul Casian Sergiu constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a încheierii Curţii de Apel Bălţi din 26.10.2015, prin care s-a încasat de la Piţigoi Lucian domiciliat în Romania, mun. Iaşi, fdt. Gavril Muzicescu 5/7, ap. 17 în beneficiul lui Casian Sergiu suma de 246000 lei, cu titlu de remuneraţie şi cheltuieli de procedură; încasarea bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiţiei, în beneficiul reclamantului a prejudiciului material, compus din 246000 lei cu titlu de remuneraţie şi cheltuieli de procedură şi 324795,82 lei dobândă de întârziere; suma de 50000 lei cu titlu de prejudiciul moral; precum și cheltuielile de judecată pe care le va suporta în legătură cu acest proces.

**Poziţia instanţei de fond:**

21. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 2 iulie 2024 s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Casian Sergiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

**Solicitarea apelantului:**

22. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 2 iulie 2024, avocata Casian Tamara în interesele lui Casian Sergiu a declarat apel împotriva acesteia, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

**Argumentele apelului:**

23. În argumentarea cererii de apel, avocata Casian Tamara în interesele lui Casian Sergiu a invocat că consideră că hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 02.07.2024, urmează a fi casată în baza următoarelor motive.
24. Motivul de bază pe care s-a axat instanţa de judecată atunci când a decis să respingă cererea, constă în aceea că: „de facto, nu există o procedură de executare intentată şi pendinte. Or, Tratatul între România şi Republica Moldova privind asistenta juridică în materie civilă şi penală, prevede o procedură specifică, de la o jurisdicţie la alta pentru admiterea şi executarea unei hotărâri judecătoreşti de către o instanţă. Drept urmare, cerinţele reclamantului formulate în baza Legii nr. 87, nu pot fi admise, or, se referă la o procedură de executare care la moment nu este încă încuviinţată de către instanţa română şi care, potrivit legii române, nici nu a fost iniţiată ”, concluzie care în opinia apelantului este absolut greşită, or nu se pune la îndoială faptul că procesul civil parcurge două mari faze: faza judecăţii şi faza executării silite a hotărârilor judecătoreşti definitive si irevocabile şi că instanţa care a pronunţat hotărârea este obligată să contribuie prin toate pârghiile legale la executarea ei.
25. Întrucât creditorul obligaţiei de executat este cetăţean al României, încheierea Curţii de Apel Bălţi din 26.10.2015 urma a fi executată pe teritoriul acestui stat, în conformitate cu prevederile Tratatului între Republica Moldova şi România privind asistenta juridică în materie civilă şi penală din 06.07.1996, ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1018 din 03.12.1996.
26. Astfel procedura de executare a acestei încheieri trebuia să parcurgă nemijlocit 4 etape şi anume: iniţierea procedurii executare de către debitorul Casian Sergiu prin depunerea cererii de recunoaştere și executare la Curtea de Apel Bălţi; Curtea de Apel Bălţi întocmeşte şi expediază setul de acte necesar

autorităţii competentă să încuviinţeze executarea din România; organul abilitat din România recunoaşte şi încuviinţează executarea încheieri pe teritoriul statului său; executarea propriu zisă a încheierii.

27. Deci concluzia precum că: „de facto, nu există o procedură de executare intentată şi pendinte" este neîntemeiată, deoarece procedura de executare efectivă a început în momentul depunerii demersului privind recunoaşterea şi executarea pe teritoriul României a încheierii Curţii de Apel Bălţi din 26.10.2015, care ulterior trebuia să fie continuată de către Curte, dar care, deşi a fost şi rămâne responsabilă pentru întocmirea setului de acte necesar şi expedierea lui autorităţii competente să încuviinţeze executarea din România, nici până acum nu l-a expediat, ba mai mult chiar, ori de câte ori Casian Sergiu se implica şi contribuia la restabilirea actelor, de fiecare data ele se pierdeau prin culoarele Curţii.
28. Potrivit articolului 120 din Constituţia Republicii Moldova: „este obligatorie respectarea sentinţelor şi a altor hotărâri definitive ale instanţelor judecătoreşti precum şi colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentinţelor şi a altor hotărâri judecătoreşti definitive ”.
29. Aceasta înseamnă că respectarea hotărârilor judecătoreşti se exprimă şi prin obligativitatea executării acestora, însă, Curtea de Apel Bălţi intenţionat a contribuit la tergiversarea executării acestei hotărâri judecătoreşti, îngrădind, astfel, accesul la justiţie al debitorului Casian Sergiu, or, potrivit jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, accesul la justiţie semnifică nu doar posibilitatea juridică efectivă de a te adresa unui organ de plină jurisdicţie pentru soluţionarea unei contestaţii şi obţinerea unei satisfacţii, ci şi dreptul de a cere executarea hotărârii obţinute.
30. A mai observat în textul hotărârii contestate că instanţa de judecată, făcând trimitere la dispoziţiile art. 52 (1) din Tratat, a înserat sintagma „Cererea poate fi depusă şi direct la această autoritate[...|”. Remarcă că, iniţial, Casian Sergiu a expediat demersul privind recunoaşterea şi executarea pe teritoriul României a încheierii Curţii de Apel Bălţi din 26.10.2015 în adresa Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova. La 19.07.2017 Ministerului Justiţiei a returnat demersul, totodată, a indicat că cererea privind recunoaşterea şi încuviinţarea executării urmează a fi depusă la instanţa care a pronunţat în primă instanţă încheierea, ceea ce s-a şi făcut. Dar, în altă ordine de idei, art. 52 (1) din Tratat acordă două oportunităţi, lăsând la latitudinea creditorului dreptul de a alege. Casian Sergiu a ales să depună demersul la instanţa care s-a pronunţat în primă instanţă în cauza respectivă, având o aşteptare legitimă că principiul fundamental, consfinţit în Constituţie: „în Republica Moldova demnitatea omului, drepturile şi libertăţile lui, reprezintă valori supreme şi sânt garantate", funcţionează şi este respectat de toţi subiecţii de drept public, nemaivorbind de

o instanţă de judecată, care prin definiţie este garantul respectării legii şi a drepturilor şi libertăţilor omului. Cu regret, însă aceasta nu s-a întâmplat.

**Termenul de declarare a apelului:**

31. În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
32. În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțat la 2 iulie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 8 iulie 2024, (f.d. 124-125), Colegiul judiciar constată că acesta a fost declarat în termen.

**Poziția părților în apel:**

33. În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul intimatului Ministerului Justiției al R.Moldova, angajata Bîtca Irina a solicitat respingerea apelului declarat de Casian Sergiu, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 2 iulie 2024.
34. În ședința de judecată, atât reprezentantul apelantului Casian Sergiu, avocata Casian Tatiana, cât și apelantul Casian Sergiu nu s-au prezentat, procedura de citare legală, fiind respectată, motiv, pentru care, instanța de apel a considerat posibilă examinarea cauzei în apel, în lipsa acestora. Or, în conformitate cu art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

**Aprecierea instanţei de apel:**

35. *Audiind explicațiile reprezentantului intimatului, analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel, în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră cererea de apel urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii contestate a primei instanțe, din motivele ce succed.*
36. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă ,,instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar

în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces".

37. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă ,,instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe".
38. În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă ,,fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale".
39. Potrivit art. 121 Cod de procedură civilă ,,instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului", iar în temeiul art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă "circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante".
40. Conform art. 130 Cod de procedură civilă ,,instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei".
41. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
42. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs

Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

43. Tot din materialele cauzei urmează că r*eclamantul Casian Sergiu s-a adresat cu prezenta acţiune, solicitând, în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, c*onstatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a încheierii Curţii de Apel Bălţi din 26.10.2015; încasarea bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiţiei al R.Moldova în beneficiul reclamantului a prejudiciului material, compus din suma de 246000 lei cu titlu de remuneraţie şi cheltuieli de procedură şi suma de 324795,82 lei - dobândă de întârziere; a sumei de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral; precum și compensarea cheltuielile de judecată pe care le va suporta în legătură cu acest proces.
44. Iar, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 2 iulie 2024 s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Casian Sergiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.
45. Pentru a emite soluţia sus-indicată, instanţa de fond a reţinut că deşi reclamantul prin acţiunea depusă invocă încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti, de facto, nu există o procedură de executare intentată şi pendinte, or, încheierea judecătorească nu a fost încă recunoscută de către instanţele judecătoreşti din România, precum şi nici nu a fost intentată procedura de executare. Or, Tratatul între România şi Republica Moldova privind asistenţa juridică în materie civilă şi penală, prevede o procedură specifică, de la o jurisdicţie la alta, pentru admiterea şi executarea unei hotărâri judecătoreşti de către o instanţă. Or, cerinţele reclamantului se referă la o procedură de executare care la moment nu este încă încuviinţată de către instanţa română şi care, potrivit legii române, nici nu a fost iniţiată, asupra căreia instanţa ar putea să se expună, cu referire la termenul rezonabil. În speţa dată, purtătorul obligaţiei pecuniare faţă de reclamantul Casian Sergiu, este debitorul Piţigoi Lucian, domiciliat în România şi nu Statul, prin urmare, Statul Republicii Moldova nu a avut şi nici nu are careva obligaţii pecuniare faţă de reclamant, în baza documentului executoriu enunţat supra.
46. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, avocata Casian Tamara în interesele lui Casian Sergiu a declarat apel împotriva acesteia, invocând ilegalitatea emiterii acesteia.

47. Astfel, Colegiul civil constată că prima instanţă a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate le-a dat o apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar, hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.
48. În continuare, analizînd circumstanţele faptice ale cauzei şi actele anexate la materialele dosarului, instanţa de apel a reţinut că din datele conținute în *raportul Curţii de Apel Bălţi,* rezultă că la 02 aprilie 2012 la Curtea de Apel Bălţi a parvenit spre examinare, conform competenței (în baza Legii pentru modificarea şi completarea unor acte legislative nr. 29 din 06.03.2012), cauza de insolvabilitate IFS Ungheni către ÎCS „Anteprima" SRL privind intentarea procesului de insolvabilitate.
49. Prin hotărârea Curţii de Apel Bălţi din 26.10.2015 s-a încetat procesul de insolvabilitate şi s-a radiat din Registrul de stat al persoanelor juridice ÎCS „Anteprima" SRL.
50. Prin încheierea Curţii de Apel Bălţi din 26.10.2015 s-a încasat remuneraţia lichidatorului ÎCS „Anteprima" SRL, Casian Sergiu în mărime totală de 246000 lei, din contul conducătorului debitorului Piţigoi Lucian, cu domiciliul în România, mun. Iaşi, str. Gavril Muzicescu, 5/7, ap. 17, (f.d.7).
51. Ulterior, la 20.01.2016 lichidatorul ÎCS „Anteprima" SRL, Casian Sergiu a primit titlul executoriu de încasare a sumei 246000 lei, din contul fondatorului ÎCS „Anteprima" SRL - Piţigoi Lucian, (f.d.52).
52. La 08.08.2017 apelantul Casian Sergiu a expediat în adresa Ministerului Justiţiei al R. Moldova un demers privind recunoaşterea şi executarea pe teritoriul României a încheierii Curţii de Apel Bălţi din 26.10.2015, (f.d.85).
53. La 19.07.2017 Ministerului Justiţiei a returnat demersul, pe motiv că la setul de acte lipseşte certificatul, prin care se confirmă faptul că încheierea n-a fost executată şi este susceptibilă de executare. Totodată a fost informat despre faptul că cererea privind recunoaşterea şi încuviinţarea executării, urmează a fi depusă la instanţa care a pronunţat în primă instanţă încheierea, (f.d.14,84).
54. Prin demersul din 16.02.2018 apelantul Casian Sergiu a solicitat de la Curtea de Apel Bălţi transmiterea spre executare pe teritoriul României a hotărârii Curţii de Apel Bălţi din 26 octombrie 2015, (f.d.15).
55. La 27 februarie 2018 Curtea de Apel Bălţi a refuzat în admiterea demersului şi a explicat apelantului că este în drept de a sesiza autoritatea din celălalt stat în vederea examinării procedurii de executare, (f.d.16).
56. Ulterior, la data de 16.03.2018 Curtea de Apel Bălţi a informat apelantul Casian Sergiu că setul de acte a fost expediat în adresa Ministerului Justiţiei al RM, pachetul de acte privind recunoaşterea şi executarea pe teritoriul României

a încheierii instanţei de apel din 26.10.2015, pentru a fi transmis autorităţilor române, (f.d.17).

57. La 02.12.2019 Curtea de Apel Bălţi a expediat în adresa Ministerului Justiţiei al României, pentru examinare, cererea administratorului Casian Sergiu împreună cu pachetul de acte privind recunoaşterea şi executarea pe teritoriul României a încheierii instanţei de apel din 26.10.2015, (f.d.20).
58. Prin scrisoarea nr. 103083/5.03.2020 din 04.05.2020 Ministerul Justiţiei al României a restituit demersul cu anexe Curţii de Apel Bălţi, (f.d.22).
59. După cum s-a constatat, la 09.12.2020, grefierul Curţii de Apel Bălţi a transmis Serviciului Expediţie setul de acte (completat cu certificatele solicitate), pentru expedierea repetată a acestora către Ministerul Justiţiei al RM.
60. Potrivit Registrului unic de înregistrare a scrisorilor, s-a constat că acesteia i s-a atribuit nr. de ieşire 22012.
61. La 28.06.2022 reclamantul a solicitat expedierea repetată a demersului privind recunoaşterea şi executarea pe teritoriul României a încheierii Curţii de Apel Bălţi din 26.10.2015, (f.d.31).
62. Demersul a fost recepţionat de Curtea de Apel Bălţi la 25.07.2022 şi înregistrat cu nr. 11530, dar, reclamantul indică faptul că, nu s-au întreprins acţiuni, în vederea asigurării executării încheierii judecătoreşti.
63. În continuare, instanţa de apel reține că prin hotărârea Olaru ş.a. c. Moldovei (28 iulie 2009), Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a cerut Guvernului inter alia să instituie la nivel național un mecanism pentru remedierea persoanelor afectate de neexecutarea hotărârilor judecătorești privind acordarea spațiului locativ.
64. În acest scop, la 21 aprilie 2011, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 87 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.
65. Potrivit articolului 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 menționată, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, poate adresa în instanță o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege şi de legislația procesuală civilă.
66. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.
67. În baza dispoziției art. 3 alin. (3) din aceeași lege nr. 87 din 21.04.2011, în cauzele în care se pretinde încălcarea dreptului la executarea în termen

rezonabil a hotărîrii judecătoreşti, cererea de chemare în judecată poate fi depusă în cadrul executării actului judecătoresc irevocabil sau în decursul a 6 luni de la încetarea procedurii de executare.

68. Conform articolului 4 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiţiei, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.
69. În mod particular, ce referire la cazul deferit justiției, este de reţinut şi faptul că Tratatul bilateral dintre România şi Republica Moldova privind asistenţa juridică în materie civilă şi penală a fost semnat la 6 iulie 1996 şi a intrat în vigoare la 13 noiembrie 1997.
70. În secţiunea relevantă cu privire la condiţiile de recunoaştere reciprocă şi executare a hotărârilor, tratatul prevede următoarele:
71. Art. 50 (1) Fiecare parte contractantă recunoaşte şi încuviinţează executarea, pe teritoriul său, în condiţiile prevăzute de prezentul tratat, a hotărârilor pronunţate pe teritoriul celeilalte părţi contractante. (2) În sensul paragrafului 1 prin hotărâri se înţelege: a) hotărârile în cauzele civile, patrimoniale şi nepatrimoniale, pronunţate de instanţe judecătoreşti sau alte instituţii competente...
72. Art. 52 (1) Cererea de recunoaştere şi încuviinţare a executării se depune la instanţa care s-a pronunţat în primă instanţă în cauza respectivă. Această cerere va fi transmisă autorităţii din celălalt stat, competentă să încuviinţeze executarea. Cererea poate fi depusă şi direct la această autoritate[...].
73. Art. 53 (1) Hotărârile pronunţate pe teritoriul unei părţi contractante referitoare la statutul civil al propriilor cetăţeni se recunosc de plin drept pe teritoriul celeilalte părţi contractante sau dacă, fiind pronunţate întrun stat terţ, au fost recunoscute mai întâi în statul de cetăţenie al fiecărei părţi. (2) Hotărârile referitoare la alte procese decât cele arătate la paragraful 1 pot fi recunoscute dacă sunt îndeplinite condiţiile prevăzute la art. 50 şi 51....
74. Art. 54 Hotărârile definitive, odată recunoscute sau admise pentru a fi executate, vor avea aceleaşi efecte ca şi cele date de autorităţile competente ale părţii contractante solicitate [...].
75. Având în vedere circumstanţele esenţiale ale pricinii în raport cu normele legale sus-indicate, instanţa de apel notează că instanţa de fond corect a concluzionat în favoarea faptului precum că deşi reclamantul prin acţiunea depusă invocă încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti, de facto, nu există o procedură de executare intentată şi pendinte,

or, încheierea judecătorească nu a fost încă recunoscută de către instanţele judecătoreşti din România, precum şi nici nu a fost intentată procedura de executare, care ar putea fi eventual apreciată de către instanța de judecată prin prisma criteriilor: complexitatea obiectului executării, comportamentul autorităților însărcinate cu obligația executării și/sau părților, precum și miza pentru reclamant.

76. Or, plângerea apelantului Casian Sergiu se referă în exclusivitate la aprecierea acțiunilor și inacțiunilor Curții de Apel Bălţi, care, potrivit prevederilor art. 52 alin. (1) din Tratatul menţionat supra, ar fi responsabilă pentru întocmirea setului de acte necesar şi expedierea autorităţii competente să încuviinţeze executarea, hotărârii judecătorești.
77. Drept urmare, cerinţele reclamantului formulate în baza Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, nu pot fi admise, or, se referă la o procedură de executare care la moment nu este încă încuviinţată de către instanţa română şi care, potrivit legii române, nici nu a fost iniţiată.
78. În aceeași ordine de idei, Colegiul reține că pentru ca Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 să fie aplicabilă, trebuie să existe o procedură de executare pendinte sau finalizată.
79. Astfel, conform jurisprudenței constante, dreptul la executare se naște doar din momentul în care hotărârea devine executorie în sistemul juridic unde se solicită executarea. Prin urmare, obligația statului de a executa o hotărâre intervine doar atunci când reclamantul a făcut demersurile necesare pentru a pune în mișcare mecanismul de executare.
80. În concluzie, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ remarcă că prezenta acțiune promovată de Casian Sergiu este incompatibilă *ratione materiae*, deoarece obiectul litigiului (aprecierea acțiunilor și inacțiunilor Curții de Apel Bălţi, care ar fi responsabilă pentru întocmirea setului de acte necesar şi expedierea autorităţii competente să încuviinţeze executarea, hotărârii judecătorești) nu intră în sfera de aplicare a Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Iar, pe cale de consecință, criteriile de apreciere (complexitatea, miza, comportamentul părților) cu referire la cazul dedus judecății sunt imposibil de aplicat unei proceduri care "de facto" nu există.
81. Având în vedere cele sus-enunțate, Colegiul judiciar apreciază ca fiind întemeiată soluția instanței de fond cu privire la netemeinicia acțiunii promovate de Casian Sergiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executare în

termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

82. Sub aspectul celor relatate, instanţa de apel conchide în favoarea netemeiniciei argumentelor expuse în conținutul cererii de apel, formulate de către avocata Casian Tamara în interesele lui Casian Sergiu. Or, acestea nu şi-au găsit confirmare, reieşind din interpretarea normelor legale enunţate.
83. Astfel, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge cererea de apel declarată de avocata Casian Tamara în interesele lui Casian Sergiu, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 2 iulie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Casian Sergiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.
84. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. 389, art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

**d e c i d e :**

Se respinge cererea de apel declarată de avocata Casian Tamara în interesele lui Casian Sergiu.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 2 iulie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Casian Sergiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și executorie din momentul adoptării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Marina Anton

Judecătorii: Dorin Dulghieru

Constantin Roșca